

Dansk udgave

Retsforskrifter

 49. årgang
30. december 2006

Indhold

I Retsakter, hvis offentliggørelse er obligatorisk

- ★ **Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1891/2006 af 18. december 2006 om flerårig finansiering af Det Europæiske Agentur for Søfartssikkerheds tiltag til bekæmpelse af forurening fra skibe og om ændring af forordning (EF) nr. 1406/2002 ⁽¹⁾ .....** 1

II Retsakter, hvis offentliggørelse ikke er obligatorisk

Europa-Parlamentet og Rådet

2006/961/EF:

- ★ **Europa-Parlamentets og Rådets henstilling af 18. december 2006 om tværnational mobilitet i Det Europæiske Fællesskab i uddannelsesøjemed: Det europæiske kvalitetscharter for mobilitet ⁽¹⁾ .....** 5

2006/962/EF:

- ★ **Europa-Parlamentets og Rådets henstilling af 18. december 2006 om nøglekompetencer for livslang læring .....** 10

1

⁽¹⁾ EØS-relevant tekst

DA

De akter, hvis titel er trykt med magre typer, er løbende retsakter inden for landbrugspolitikken og har normalt en begrænset gyldighedsperiode.

Titlen på alle øvrige akter er trykt med fede typer efter en asterisk.

I

(Retsakter, hvis offentliggørelse er obligatorisk)

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING (EF) Nr. 1891/2006**af 18. december 2006****om flerårig finansiering af Det Europæiske Agentur for Søfartssikkerheds tiltag til bekæmpelse af forurening fra skibe og om ændring af forordning (EF) nr. 1406/2002****(EØS-relevant tekst)**

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION
HAR –

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 80, stk. 2,

under henvisning til forslag fra Kommissionen,

under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg ⁽¹⁾,

efter høring af Regionsudvalget,

efter proceduren i traktatens artikel 251 ⁽²⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

(1) Visse bilaterale og regionale aftaler som f.eks. Helsinki- og Barcelona-konventionen af henholdsvis 1992 og 1976, der er indgået mellem kyststater, indeholder bestemmelser om gensidig bistand i tilfælde af forureningsulykker til søs.

(2) Ved forordning (EF) nr. 1406/2002 ⁽³⁾ blev der oprettet et europæisk agentur for søfartssikkerhed (i det følgende benævnt »agenturet«) med det formål at sikre et højt, ensartet og effektivt niveau for søfartssikkerhed og for forebyggelse af forurening fra skibe.

(3) Ved forordning (EF) nr. 724/2004, som ændrede forordning (EF) nr. 1406/2002, fik agenturet tildelt nye opgaver på området forebyggelse og bekæmpelse af forurening fra skibe som reaktion på de seneste ulykker i Fællesskabets farvande, navnlig olietankskibenes »Erika's og »Prestige's« forlis.

⁽¹⁾ EUT C 28 af 3.2.2006, s. 16.

⁽²⁾ Europa-Parlamentets udtalelse af 5.9.2006 (endnu ikke offentliggjort i EUT) og Rådets afgørelse af 18.12.2006.

⁽³⁾ EFT L 208 af 5.8.2002, s. 1. Senest ændret ved forordning (EF) nr. 724/2004 (EUT L 129 af 29.4.2004, s. 1).

(4) For at udføre de nye opgaver på området forebyggelse og bekæmpelse af forurening vedtog agenturets bestyrelse den 22. oktober 2004 en handlingsplan for beredskab og bekæmpelse af olieforurening (i det følgende benævnt »handlingsplanen«), hvori agenturets aktiviteter til bekæmpelse af forurening fastlægges, og hvormed det tilstræbes at sikre den bedst mulige udnyttelse af de finansieringsmidler, der står til agenturets rådighed.

(5) Agenturets tiltag til bekæmpelse af forurening, som beskrevet i handlingsplanen, vedrører aktiviteter på områderne information, samarbejde og koordinering og frem for alt operativ assistance til medlemsstaterne, ved at disse efter anmodning får supplerende forureningsbekæmpende fartøjer stillet til rådighed med henblik på bekæmpelse af olieforurening og andre typer forurening, f.eks. med farlige og skadelige stoffer. Agenturet skal især tage hensyn til de områder, der er udpeget som de mest følsomme, uden at dette berører dets bistand til andre områder, der har behov herfor.

(6) Agenturets aktiviteter på dette område bør ikke fritage kyststaterne fra deres ansvar for at sørge for passende forureningsbekæmpelsesordninger og bør respektere de eksisterende samarbejdsaftaler på dette område mellem medlemsstater eller grupper af medlemsstater. I tilfælde af en forureningsulykke til søs bør agenturet bistå de(n) berørte medlemsstat(er), under hvis myndighed oprensningsarbejdet finder sted.

(7) I overensstemmelse med handlingsplanen skal agenturet spille en aktiv rolle for etableringen af en centraliseret tjeneste for satellitbilleder med henblik på overvågning, tidlig varsling af forurening og identificering af de ansvarlige skibe. Med dette nye system vil oplysningerne blive mere tilgængelige og bekæmpelsen af forurening fra skibe mere effektiv.

- (8) De supplerende midler, som agenturet skal stille til medlemsstaternes disposition, bør bringes til veje inden for rammerne af fællesskabsordningen til fremme af styrket samarbejde om indsatsen på civilbeskyttelsesområdet, som er indført ved Rådets beslutning 2001/792/EF, Euratom ⁽¹⁾.
- (9) For at sikre, at handlingsplanen gennemføres til fulde, og for at styrke forebyggelse og bekæmpelse af forurening fra skibe ved at udvide agenturets nuværende forureningsbekæmpelsesaktiviteter bør agenturet råde over et levedygtigt og omkostningseffektivt system, navnlig til finansiering af dets operative assistance til medlemsstaterne.
- (10) Det er derfor nødvendigt at tilvejebringe passende sikkerhed for finansieringen af agenturets opgaver på området forureningsbekæmpelse og andre dertil knyttede tiltag i form af en flerårig finansiel forpligtelse. Fællesskabets årlige bidrag bør fastsættes efter de gældende procedurer.
- (11) Udgiftsforpligtelserne til finansiering af forureningsbekæmpelsen bør i overensstemmelse med den finansielle ramme dække perioden 2007 til 2013.
- (12) En finansieringsramme, der dækker samme periode, bør derfor fastsættes med henblik på gennemførelse af handlingsplanen.
- (13) Dette rammebeløb bør anses for det påkrævede mindstebeløb til finansiering af udførelsen af de opgaver, agenturet har fået tildelt i forbindelse med bekæmpelse af forurening fra skibe.
- (14) For at fordele udgiftsforpligtelserne bedst muligt og tage hensyn til eventuelle ændringer, hvad angår aktiviteter til bekæmpelse af forurening fra skibe, bør der foretages et løbende tilsyn af det faktiske behov, således at de årlige finansielle forpligtelser kan tilpasses herefter.
- (15) Agenturets bestyrelse bør således gennemgå de budgetmæssige forpligtelser på grundlag af en rapport fra den administrerende direktør for om nødvendigt at foretage ændringer af agenturets budget. Forordning (EF) nr. 1406/2002 bør ændres i overensstemmelse hermed -

UDSTEDT FØLGENDE FORORDNING:

Artikel 1

Formål

Denne forordning fastlægger de nærmere bestemmelser for Fællesskabets finansielle bidrag til Det Europæiske Agentur for Søfartssikkerheds budget med henblik på udførelsen af de opgaver, det har fået tildelt på området bekæmpelse af forurening fra skibe og andre dertil knyttede tiltag, jf. artikel 2 i forordning (EF) nr. 1406/2002.

⁽¹⁾ EFT L 297 af 15.11.2001, s. 7.

Artikel 2

Definitioner

I denne forordning forstås ved:

- a) »agenturet«: Det Europæiske Agentur for Søfartssikkerhed, der er oprettet ved forordning (EF) nr. 1406/2002
- b) »regionale aftaler«: bilaterale og regionale aftaler, der er indgået mellem kyststater med henblik på ydelse af gensidig bistand i tilfælde af forureningsulykker til søs
- c) »olie«: enhver form for mineralolie, herunder råolie, brændselolie, olieslam, olieaffald og raffinerede produkter som fastsat ved den internationale konvention af 1990 om beredskab, bekæmpelse og samarbejde vedrørende olieforurening
- d) »farlige og skadelige stoffer«: ethvert stof bortset fra olie, som, hvis det tilføres havmiljøet, kan bringe menneskers sundhed i fare, skade levende ressourcer og havets flora og fauna, ødelægge områdernes rekreative værdier eller være til hinder for anden retmæssig udnyttelse af havet som fastsat ved protokollen af 2000 om beredskab, bekæmpelse og samarbejde vedrørende forureningsulykker forårsaget af farlige og skadelige stoffer.

Artikel 3

Anvendelsesområde

Fællesskabets finansielle bidrag, jf. artikel 1, tildeles agenturet til finansiering af tiltag som dem, der er omhandlet i handlingsplanen, navnlig på følgende områder:

- a) information i form af sammenstilling, analyse og udbredelse af bedste praksis samt teknikker og innovation, f.eks. instrumenter til kontrol med tømning af tanke på området bekæmpelse af forurening fra skibe
- b) samarbejde og koordinering ved at yde medlemsstaterne og Kommissionen teknisk og videnskabelig støtte i forbindelse med aktiviteter inden for rammerne af de relevante regionale aftaler
- c) operativ assistance ved i tilfælde af utilsigtet eller forsætlig forurening fra skibe, efter anmodning at støtte medlemsstaternes forureningsbekæmpelsesaktioner med supplerende midler, f.eks. stand by-fartøjer og udstyr til forureningsbekæmpelse.

Artikel 4

Fællesskabsfinansiering

Finansieringsrammen for gennemførelsen af de opgaver, der er nævnt i artikel 3 er for perioden 1. januar 2007 til 31. december 2013 fastsat til 154 000 000 EUR.

De årlige bevillinger fastsættes af budgetmyndigheden inden for den finansielle ramme. I denne forbindelse skal den nødvendige finansiering af den operative assistance til medlemsstaterne i henhold til artikel 3, litra c), garanteres.

Artikel 7

Ændring af forordning (EF) nr. 1406/2002

Artikel 5

Overvågning af indsatskapaciteten

Med henblik på at fastsætte kravene til operativ assistance, såsom yderligere fartøjer til forureningsbekæmpelse, som agenturet stiller til rådighed for medlemsstaterne, udarbejder agenturet regelmæssigt en oversigt over både private virksomheders og de offentlige myndigheders disponible forureningsbekæmpelsesmekanismer og indsatskapaciteten i de forskellige regioner i Den Europæiske Union.

Artikel 6

Beskyttelse af Fællesskabets finansielle interesser

1. Kommissionen og agenturet sikrer i forbindelse med gennemførelsen af aktiviteter, der finansieres i henhold til denne forordning, at Fællesskabets økonomiske interesser beskyttes gennem forholdsregler mod svig, korruption og andre ulovligheder, gennem effektiv kontrol og gennem inddrivelse af uretmæssigt eller ulovligt udbetalte beløb samt, hvis der konstateres uregelmæssigheder, gennem sanktioner, der skal være effektive, stå i forhold til overtrædelsens omfang og have en afskrækkende virkning, i overensstemmelse med Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 2988/95⁽¹⁾ og Rådets forordning (Euratom, EF) nr. 2185/96⁽²⁾ samt Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1073/1999⁽³⁾.

2. Hvad angår fællesskabsaktioner, der finansieres i henhold til denne forordning, skal begrebet uregelmæssighed som beskrevet i artikel 1, stk. 2, i forordning (EF, Euratom) nr. 2988/95 forstås som enhver overtrædelse af en fællesskabsbestemmelse eller forsømmelse af en kontraktlig forpligtelse, som kan tilskrives en økonomisk aktørs handling eller undladelse, der skader eller kunne skade Den Europæiske Unions almindelige budget eller budgetter, der forvaltes heraf ved at påføre en uretmæssig udgift.

3. Kommissionen og agenturet sikrer inden for deres respektive ansvarsområder, at der opnås optimale resultater med finansieringen af fællesskabsforanstaltninger i medfør af denne forordning.

⁽¹⁾ Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 2988/95 af 18. december 1995 om beskyttelse af De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser (EFT L 312 af 23.12.1995, s. 1).

⁽²⁾ Rådets Forordning (Euratom, EF) nr. 2185/96 af 11. november 1996 om Kommissionens kontrol og inspektion på stedet med henblik på beskyttelse af De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser mod svig og andre uregelmæssigheder (EFT L 292 af 15.11.1996, s. 2).

⁽³⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1073/1999 af 25. maj 1999 om undersøgelser, der foretages af Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig (OLAF) (EFT L 136 af 31.5.1999, s. 1).

I forordning (EF) nr. 1406/2002 foretages følgende ændringer:

a) I artikel 10, stk. 2, tilføjes følgende litra:

- »l) gennemgår den finansielle gennemførelse af den detaljerede plan, jf. litra k), og de budgetmæssige forpligtelser, som er fastsat i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1891/2006 af 18. december 2006 (*) om flerårig finansiering af Det Europæiske Agentur for Søfartssikkerheds tiltag til bekæmpelse af forurening fra skibe, på grundlag af den rapport, der er omhandlet i nærværende forordnings artikel 15, stk. 2, litra g). Denne gennemgang foretages, når overslaget over agenturets indtægter og udgifter for det følgende regnskabsår udarbejdes i henhold til nærværende forordnings artikel 18, stk. 5.

(*) EUT L 394 30.12.2006. s. 1«

b) I artikel 15, stk. 2, tilføjes følgende litra:

- »g) Den administrerende direktør forelægger senest den 31. januar hvert år Kommissionen og bestyrelsen en rapport om den finansielle gennemførelse af den detaljerede plan for agenturets forureningsberedskab og forureningsbekæmpelsesaktiviteter og gør status over alle aktioner, der er finansieret i henhold til denne plan. Kommissionen forelægger til orientering rapporten for Europa-Parlamentet samt det udvalg, der er nedsat i henhold til artikel 4 i beslutning nr. 2850/2000/EF og til det udvalg, der er omhandlet i artikel 9 i beslutning 2001/792/EF, Euratom.«

Artikel 8

Midtvejsevaluering

På grundlag af agenturets oplysninger forelægger Kommissionen senest den 31. december 2010 Europa-Parlamentet og Rådet en rapport om gennemførelsen af denne forordning. Rapporten udarbejdes uden at det berører den rolle, som agenturets bestyrelse har, og den skal beskrive de resultater, der er opnået ved anvendelsen af Fællesskabets bidrag, jf. artikel 4, hvad angår forpligtelser og udgifter i perioden mellem den 1. januar 2007 og den 31. december 2009.

På grundlag af denne rapport foreslår Kommissionen om nødvendigt de relevante ændringer af denne forordning for at tage hensyn til de videnskabelige fremskridt, der måtte være gjort for så vidt angår bekæmpelse af forurening fra skibe, herunder forurening forårsaget af olie eller farlige og skadelige stoffer.

Artikel 9

Ikrafttræden

Denne forordning træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Bruxelles, den 18. december 2006.

På Europa-Parlamentets vegne

Formand

J. BORELL FONTELLES

På Rådets vegne

Formand

J. E. ENESTAM

II

(Retsakter, hvis offentliggørelse ikke er obligatorisk)

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS HENSTILLING

af 18. december 2006

om tværnational mobilitet i Det Europæiske Fællesskab i uddannelsesøjemed: Det europæiske kvalitetscharter for mobilitet

(2006/961/EF)

(EØS-relevant tekst)

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION -

som henviser til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 149, stk. 4, og artikel 150, stk. 4,

som henviser til forslag fra Kommissionen,

som henviser til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg ⁽¹⁾,

som henviser til udtalelse fra Regionsudvalget ⁽²⁾,

efter proceduren i traktatens artikel 251 ⁽³⁾, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) i forbindelse med uddannelse og erhvervsuddannelse er en integreret del af den frie bevægelighed for personer — en grundlæggende frihed, som er nedfældet i traktaten — og ét af de vigtigste mål for Den Europæiske Unions indsats på uddannelsesområdet, baseret på både fælles værdier og respekt for forskellighed. Mobilitet er et væsentligt redskab til at skabe et ægte europæisk område for livslang læring, til at fremme beskæftigelsen og mindske fattigdommen og til at bidrage til at fremme en aktiv europæisk borgerskabsånd.
- (2) Mobilitet bringer borgerne tættere sammen og forbedrer den gensidige forståelse. Mobilitet fremmer solidaritet og udveksling af idéer og øger kendskabet til de forskellige kulturer, som Europa består af. Mobilitet fremmer således økonomisk, social og regional samhørighed.

⁽¹⁾ EUT C 88 af 11.4.2006, s. 20.

⁽²⁾ EUT C 206 af 29.8.2006, s. 40.

⁽³⁾ Europa-Parlamentets udtalelse af 26.9.2006 (endnu ikke offentliggjort i EUT) og Rådets afgørelse af 18.12.2006.

- (3) Intensivering af mobilitet og udvekslinger i forbindelse med uddannelse og erhvervsuddannelse og arrangementer som Det Europæiske År for Arbejdstagernes Mobilitet (2006) spiller en central rolle for gennemførelsen af Lissabon-målet om at gøre EU til den mest nyskabende og konkurrencedygtige videnbaserede økonomi inden 2010.

- (4) Udvikling af bedre rammebetingelser for mobilitet i uddannelsesøjemed inden for EU vil være medvirkende til at skabe en videnbaseret økonomi, som har central betydning for oprettelse af nye arbejdspladser, for bæredygtig udvikling og for forskning og innovation i medlemsstaterne.

- (5) Øget støtte fra alle aktører, herunder de offentlige myndigheder, til mobilitet inden for EU er nødvendigt for at forbedre kvaliteten og effektiviteten af uddannelsessystemerne i Europa.

- (6) Europa-Parlamentets og Rådets henstilling 2001/613/EF af 10. juli 2001 om mobilitet i Det Europæiske Fællesskab for studerende, personer under erhvervsuddannelse, volontører, undervisere og erhvervsledere ⁽⁴⁾ var den første henstilling, der blev vedtaget, med henblik på at fremme Fællesskabets indsats på mobilitetsområdet.

- (7) Arbejdet i den ekspertgruppe, som Kommissionen nedsatte i henhold til punkt III.a) i nævnte henstilling, og konklusionerne i den første opfølgingsrapport viser, at selv om der sker fremskridt på både EU-niveau og i medlemsstaterne hvad angår mobilitet i uddannelsesøjemed

⁽⁴⁾ EFT L 215 af 9.8.2001, s. 30.

- med, må der fokuseres ikke blot på at skabe øget mobilitet rent kvantitativt, men først og fremmest på at forbedre kvaliteten.
- (8) Dette mål kan forfølges, bl.a. ved at der vedtages et kvalitetscharter for mobilitet i form af en henstilling, hvori der fastlægges en række principper på dette område, som gennemføres på frivillig basis.
- (9) Det Europæiske Kvalitetscharter for mobilitet (i det følgende benævnt »chartret«) bør også tage hensyn til de særlige behov, som handicappede og dårligt stillede befolkningsgrupper har.
- (10) Chartret bør bidrage til at øge antallet af udvekslinger, til at lette anerkendelse af perioder anvendt til grunduddannelse eller erhvervsuddannelse, til at anerkende titler og kvalifikationer og til at skabe gensidig tillid for at forbedre og styrke samarbejdet mellem de relevante myndigheder, organisationer og øvrige interessenter på mobilitetsområdet. Der bør lægges særlig vægt på spørgsmålet om muligheden for at overføre lån, legater og sociale sikringsydelser.
- (11) Formålet med chartret er ikke at erstatte, men derimod at supplere de specifikke bestemmelser i Erasmus-studenterchartret.
- (12) Myndighederne bør sikre, at chartret er let tilgængeligt for alle studerende og andre under uddannelse og for organisationer eller andre aktører i hjem- og værtslandet, der beskæftiger sig med mobilitet, på deres respektive sprog, og det bør betragtes som et grundlæggende referencedokument.
- (13) Fordelene ved mobilitet afhænger i høj grad af kvaliteten af de praktiske bestemmelser om oplysning, forberedelse, støtte og anerkendelse af den erfaring og de kvalifikationer, ansøgerne har erhvervet som led i uddannelsesforløbene. De personer og organisationer, der beskæftiger sig med mobilitet, kan forøge værdien heraf gennem omhyggelig planlægning og relevant evaluering.
- (14) Europass⁽¹⁾ er et særlig nyttigt instrument til at opnå transparens og anerkendelse med sigte på at fremme mobiliteten.
- (15) Det er ønskeligt, at de principper, der er fastlagt i chartret, ikke blot gælder selve mobilitetsperioden, men også tiden forud for og efter mobilitetsperioden.
- (16) Der bør på forhånd udarbejdes en læringsplan. Det er også nødvendigt, at deltagerne gennemgår en generel forberedelse, der tager hensyn til den sproglige forberedelse. De kompetente myndigheder og organisationer bør yde bistand hertil.
- (17) Administrative og økonomiske spørgsmål, f.eks. hvad angår mulighederne for støtte og hvem, der skal afholde disse omkostninger, samt udgifterne til forsikringsdækning i værtslandet, bør afklares før afrejsen.
- (18) Hvad angår opholdet i udlandet, kan kvaliteten af mobiliteten forbedres, hvis deltagerne tilbydes ordninger, som f.eks. en mentorordning.
- (19) En detaljeret og klar plan over alle de kurser eller uddannelser, der er fulgt i værtslandet med angivelse af varigheden heraf bør kunne bidrage til, at det efterfølgende bliver lettere at få dem anerkendt i hjemlandet.
- (20) Åbenhed og sund forvaltning kræver en klar definition af de ansvarlige for hver fase og aktion under mobilitetsprogrammet.
- (21) Hvis den overordnede kvalitet af mobiliteten skal sikres, bør der sikres fri bevægelighed for alle EU-borgere og i videst muligt omfang sikres anvendelse af de principper, der er fastlagt i chartret, og de relevante henstillinger for alle former for mobilitet med henblik på læring eller faglig udvikling, dvs. almen uddannelse eller erhvervsuddannelse, formel eller uformel læring, herunder volontørarbejde og -projekter, korte eller lange mobilitetsperioder, skoler, videregående uddannelser og virksomhedsrelateret uddannelse, foranstaltninger med henblik på livslang læring.
- (22) På baggrund af mobilitetsaktiviteternes forskellige art og varighed kan medlemsstaterne tilpasse gennemførelsen af chartret til omstændighederne, med andre ord tilpasse det til specifikke forhold og programmer. Medlemsstaterne kan gøre nogle punkter obligatoriske og anse andre for frivillige.
- (23) Målene for denne henstilling, kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne og kan derfor på grund af denne henstillings omfang og virkninger bedre gennemføres på fællesskabsplan; Fællesskabet kan derfor træffe foranstaltninger i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet, jf. traktatens artikel 5. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går henstillingen ikke ud over, hvad der er nødvendigt for at nå disse mål -

HENSTILLER TIL MEDLEMSSTATERNE:

1. at vedtage og fremme anvendelse af vedlagte charter som et middel til at styrke den personlige og faglige udvikling
2. at aflægge rapport om gennemførelsen af denne henstilling og eventuelle supplerende foranstaltninger, der kan træffes med sigte på mobiliteten, navnlig for så vidt angår de kvalitative aspekter, inden for rammerne af de nationale bidrag til arbejdsprogrammet Uddannelse og erhvervsuddannelse 2010 fra andet år efter vedtagelsen af denne henstilling

(1) Europa-Parlamentets og Rådets beslutning nr. 2241/2004/EF af 15. december 2004 om en samlet fællesskabsramme for større gennemsigtighed i kvalifikationer og kompetencer (Europass) (EUT L 390 af 31.12.2004, s. 6).

3. at fortsætte med at arbejde tæt sammen og koordinere deres indsats for at fjerne alle hindringer, der direkte eller indirekte indskrænker EU-borgernes mobilitet
  4. at yde tilstrækkelig støtte og skabe den nødvendige infrastruktur til uddannelsesmobilitet med det formål at forbedre borgernes almene og erhvervsfaglige uddannelsesniveau
  5. at træffe alle nødvendige foranstaltninger til at fremme mobiliteten for at sikre, at alle relevante oplysninger er let forståelige og tilgængelige for alle, for eksempel gennem en vejledning om mobilitet eller en liste over støtteorganisationer, og til at forbedre vilkårene for mobilitet.
- oplysninger og erfaringer vedrørende gennemførelsen af foranstaltningerne i denne henstilling
3. forbedre eller udarbejde kønsspecifikke statistiske data om mobilitet i uddannelsesøjemed i nært samarbejde med de relevante myndigheder
  4. at betragte denne henstilling og henstilling nr. 2001/613/EF som en helhed og derfor indarbejde de toårsrapporter, som Kommissionen er anmodet om i nævnte henstilling, i de generelle rapporter i forbindelse med arbejdsprogrammet Uddannelse og erhvervsuddannelse 2010.

OPFORDRER KOMMISSIONEN TIL AT:

1. fremme anvendelsen af dette charter for så vidt angår nationale organer og andre organisationer, der er aktive inden for uddannelse, erhvervsuddannelse og mobilitet
2. fortsætte samarbejdet med medlemsstaterne og arbejdsmarkedets parter for at muliggøre udveksling af nyttige

Udfærdiget i Bruxelles, den 18. december 2006

På Europa-Parlamentets vegne
Formand
J. BORRELL FONTELLES

På Rådets vegne
Formand
J.-E. ENESTAM

BILAG

DET EUROPÆISKE KVALITETSCHARTER FOR MOBILITET

INDLEDNING

Mobilitet har altid været af stor interesse for de berørte parter og er blevet styrket gennem handlingsplanen for mobilitet fra 2000 ⁽¹⁾ og Europa-Parlamentets og Rådets henstilling 2001/613/EF af 10. juli 2001 om mobilitet i Det Europæiske Fællesskab for studerende, personer under erhvervsuddannelse, volontører, undervisere og erhvervslærere ⁽²⁾. Denne henstilling havde et bredt anvendelsesområde og vedrørte en lang række vigtige mobilitetsrelaterede spørgsmål og var desuden rettet mod enhver, der ønskede at drage fordel af en uddannelsesperiode (formel eller uformel) i udlandet, nemlig studerende, lærere, erhvervslærere, volontører og personer under erhvervsuddannelse. Europa-Parlamentets og Rådets henstilling 2006/961/EF af 18. december 2006 om tværnational mobilitet i Det Europæiske Fællesskab i uddannelsesøjemed: Det europæiske kvalitetscharter for mobilitet ⁽³⁾, som dette charter er en integrerende del af, har det samme anvendelsesområde, men fokuserer på kvalitetsaspekter af mobilitet, sådan som det blev foreslået af en ekspertgruppe, der blev nedsat som opfølgning af den første henstilling. Dette bør medvirke til at give deltagerne en positiv oplevelse både i værtslandet og i hjemlandet, når de vender tilbage.

I chartret udstikkes retningslinjer for mobilitet, der gennemføres af unge eller voksne enkeltpersoner med henblik på formel eller uformel uddannelse og med henblik på deres personlige og faglige udvikling. Chartret er udformet som et grundlæggende referencedokument, der tager hensyn til nationale forhold og respekterer medlemsstaternes beføjelser. Dets anvendelsesområde og indhold kan tilpasses mobilitetsperiodens varighed og de særlige forhold, der gælder for uddannelses-, erhvervsuddannelses- og ungdomsaktiviteter. Desuden kan det tilpasses deltagerens særlige behov. Selv om chartret i første omgang vedrører mobilitet i uddannelsesøjemed, skønnes det, at disse retningslinjer også kan være nyttige for andre former for mobilitet, f.eks. mobilitet i arbejdssammenhæng.

1. Information og vejledning

Potentielle ansøgere til mobilitet bør på alle planer have lige adgang til pålidelige kilder til information og vejledning om mulighederne for mobilitet og betingelserne herfor. Der bør blandt andet gives klare oplysninger om hvert enkelt punkt i dette charter, om udsendelses- og værtsorganisationernes rolle og om de forskellige uddannelses- og erhvervsuddannelsessystemer.

2. Læringsplan

Inden en mobilitetsperiode med henblik på uddannelse eller erhvervsuddannelse påbegyndes, bør der udarbejdes en læringsplan, der tager hensyn til sproglig forberedelse, og som godkendes af udsendelses- og værtsorganisationerne samt deltagerne. En læringsplan er navnlig vigtig i forbindelse med langvarig mobilitet og kan også være hensigtsmæssig ved kortvarig mobilitet. Planen bør beskrive målsætningerne og de forventede læringsresultater samt hvorledes disse bør nås og gennemføres. Alle væsentlige ændringer af læringsplanen bør aftales mellem parterne. Ved udarbejdelsen af læringsplanen bør der tages hensyn til spørgsmål om reintegration i hjemlandet og evaluering.

3. Tilpasning

Mobilitet, der gennemføres med henblik på uddannelse eller erhvervsuddannelse, bør så vidt muligt tilpasses deltagerens personlige læringsforløb, færdigheder og motivation og bør videreudvikle eller supplere disse aspekter.

4. Generel forberedelse

Det er tilrådeligt, at deltagerne gennemgår en generel forberedelse inden afrejsen, som bør tilpasses deres særlige behov. Forberedelsen bør omfatte sproglige, pædagogiske, praktiske, administrative, juridiske, personlige og kulturelle aspekter samt oplysninger om finansielle aspekter, hvor dette er relevant.

⁽¹⁾ Resolution vedtaget af Rådet og repræsentanterne for medlemsstaternes regeringer, forsamlet i Rådet den 14. december 2000, om en aktionsplan for mobilitet (EFT C 371 af 23.12.2000, s. 4).

⁽²⁾ EFT L 215 af 9.8.2001, s. 30.

⁽³⁾ Se side 5 i denne EUT.

5. Sproglige aspekter

Sprogfærdigheder er vigtige for effektiv læring, interkulturel kommunikation og bedre forståelse af kulturen i værtslandet. Deltagerne bør sammen med deres sende- og værtsorganisationer være specielt opmærksomme på en passende sproglig forberedelse. Et mobilitetsophold bør om muligt omfatte:

- evaluering af sprogfærdigheder inden afrejsen og mulighed for at følge kurser i værtslandets sprog og/eller på undervisningssproget, hvis det er et andet
- sproglig støtte og rådgivning i værtslandet

6. Logistisk støtte

Der bør om nødvendigt ydes passende logistisk støtte til deltagerne. Dette kunne omfatte information og assistance om rejsearrangementer, forsikring, opholds- eller arbejdstilladelse, social sikring, muligheder for at overføre statslige stipendier og lån fra hjemlandet til værtslandet, indkvartering og andre praktiske aspekter såsom sikkerhedsspørgsmål i forbindelse med opholdet, alt efter behov.

7. Mentorordning

Værtsorganisationen (uddannelsesinstitution, ungdomsorganisation, virksomhed mv.) bør etablere ordninger, som f. eks. en mentorordning, med henblik på at rådgive deltagerne og hjælpe dem til en effektiv integration i værtsmiljøet samt fungere som kontaktpunkt til løbende bistand.

8. Anerkendelse

Hvis et studie- eller praktikophold indgår som en integrerende del af et formelt studie- eller erhvervsuddannelsesprogram, skal dette fremgå af læringsplanen, og deltagerne bør modtage vejledning med henblik på lettelse af anerkendelsen og certificeringen af opholdet i relevante tilfælde. I læringsplanen bør udsendelsesorganisationen anerkende gennemførte mobilitetsperioder. Ved andre former for mobilitet og i særdeleshed dem, der foregår som led i uformel uddannelse og erhvervsuddannelse, bør der udstedes et passende dokument, således at deltageren kan fremlægge bevis for sin aktive deltagelse og sine læringsresultater på en tilfredsstillende og pålidelig måde. I denne forbindelse bør anvendelsen af »Europass«⁽¹⁾ fremmes.

9. Hjemkomst og evaluering

Når deltagerne vender tilbage til hjemlandet, bør de, navnlig efter langvarig mobilitet, modtage vejledning i at gøre brug af de kompetencer og færdigheder, de har erhvervet sig under deres ophold i udlandet. Personer, der vender tilbage efter længere tids mobilitet, bør tilbydes hjælp til igen at blive integreret i hjemlandets sociale, uddannelsesmæssige eller professionelle miljø, hvis der er behov for det. De høstede erfaringer bør evalueres af deltagerne sammen med de ansvarlige organisationer med henblik på at vurdere, hvorvidt læringsplanens målsætninger er blevet opfyldt.

10. Forpligtelser og ansvar

Det ansvar, der følger af disse kvalitetskriterier, bør aftales mellem udsendelses- og værtsorganisationerne og deltagerne. Ansvarret bør som udgangspunkt bekræftes skriftligt, således at det står klart for alle involverede.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets beslutning nr. 2241/2004/EF af 15. december 2004 om en samlet fællesskabsramme for større gennemsigthed i kvalifikationer og kompetencer (Europass) (EUT L 390 af 31.12.2004, s. 6).

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS HENSTILLING

af 18. december 2006

om nøglekompetencer for livslang læring

(2006/962/EF)

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION -

som henviser til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 149, stk. 4, og artikel 150, stk. 4,

som henviser til forslag fra Kommissionen,

som henviser til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg ⁽¹⁾,

som henviser til udtalelse fra Regionsudvalget ⁽²⁾,

efter proceduren i traktatens artikel 251 ⁽³⁾, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Det Europæiske Råd konkluderede på mødet i Lissabon den 23.-24. marts 2000, at en europæisk ramme burde fastlægge de nye grundlæggende færdigheder, der skal erhverves gennem livslang læring, som et vigtigt led i Europas svar på globaliseringen og skiftet til en videnbaseret økonomi, og det understregede, at menneskene er Europas største aktiv. Disse konklusioner er siden blevet gentaget flere gange, bl.a. på Det Europæiske Råds møder i Bruxelles den 20.-21. marts 2003 og 22.-23. marts 2005, og i den genlancerede Lissabon-strategi, som blev godkendt i 2005.
- (2) På mødet i Stockholm den 23.-24. marts 2001 og i Barcelona den 15.-16. marts 2002 gav Det Europæiske Råd sin opbakning til de helt konkrete fremtidige mål for europæiske systemer for almen uddannelse og erhvervsuddannelse og til arbejdsprogrammet (arbejdsprogrammet for 2010 vedrørende uddannelses- og erhvervsuddannelsessystemerne), som skal gøre det muligt at nå målene inden 2010. Disse mål omfatter udvikling af færdigheder med henblik på det videnbaserede samfund og særlige mål for fremme af sprogindlæring og iværksætterånd samt for opfyldelse af det generelle behov for en større europæisk dimension på uddannelsesområdet.
- (3) I Kommissionens meddelelse »Realiseringen af et europæisk område for livslang læring« og derefter i Rådets resolution af 27. juni 2002 om livslang læring ⁽⁴⁾ fastlægges tilegnelsen af »de nye grundlæggende færdigheder« som et prioriteret indsatsområde, og det understreges, at livslang læring skal strække sig fra førskolestadiet til efter pensionering.
- (4) I forbindelse med en forbedring af Fællesskabets beskæftigelsesresultater understregede Det Europæiske Råd på møderne i Bruxelles i marts og december 2003, at det er nødvendigt at udbygge livslang læring og navnlig fokusere

på aktive og forebyggende foranstaltninger til fordel for ledige og ikke-erhvervsaktive personer. Dette bygger på en rapport fra taskeforcen for beskæftigelse, hvori det fremhævedes, at det er nødvendigt for borgerne at kunne tilpasse sig til ændringer, at det er vigtigt at integrere borgerne på arbejdsmarkedet, og at livslang læring spiller en afgørende rolle.

- (5) I maj 2003 vedtog Rådet de europæiske referenceniveauer (»benchmarks«) som udtryk for dets vilje til at sikre en målelig forbedring af Europas gennemsnitsresultater. Disse referenceniveauer omfatter læsefærdighed, elever, der går tidligt ud af skolen, afsluttet uddannelse på gymnasialniveau og voksnes deltagelse i livslang læring og er meget relevante for udarbejdelsen af nøglekompetencer.
- (6) I Rådets rapport om uddannelsens bredere rolle, som blev vedtaget i november 2004, fremhæves det, at uddannelse bidrager til at bevare og forny den fælles kulturelle baggrund i samfundet samt til at lære grundlæggende sociale værdier og medborgerkompetencer såsom medborgerskab, lighed, tolerance og respekt; uddannelse er særlig vigtig på et tidspunkt, hvor alle medlemsstater står over for spørgsmålet om, hvordan de skal gribe den stigende sociale og kulturelle mangfoldighed an. Uddannelse spiller endvidere en vigtig rolle for styrkelse af den sociale samhørighed ved at sætte borgerne i stand til at komme ind og blive på arbejdsmarkedet.
- (7) Den statusrapport vedrørende Lissabon-målene for almen uddannelse og erhvervsuddannelse, som Kommissionen vedtog i 2005, viser, at der hverken er sket fremskridt med hensyn til at sænke den procentdel af unge på 15 år, der har ringe læsefærdigheder, eller at øge den procentdel, der afslutter en uddannelse på gymnasialniveau. Der kunne spores fremskridt med hensyn til at reducere antallet af personer, som går ud af skolen tidligt, men fortsætter det på samme måde, vil det ikke være muligt at nå de europæiske referenceniveauer for 2010, som Rådet vedtog i maj 2003. Antallet af voksne, som deltager i læring, stiger ikke hurtigt nok i forhold til referenceniveauet for 2010, og forskellige data viser, at lavtuddannede er mindre tilbøjelige til at deltage i yderligere uddannelse.
- (8) I rammeaftalen om en indsats med henblik på livslang udvikling af kompetencer og kvalifikationer, som de europæiske arbejdsmarkedsparter vedtog i marts 2002, fremhæves det, at erhvervslivet er nødt til at tilpasse dets strukturer med stadig større hastighed for at forblive konkurrencedygtigt. Forøget teamwork, fladere virksomhedsstrukturer, ansvarsdelegering og et større behov for

⁽¹⁾ EUT C 195 af 18.8.2006, s. 109.

⁽²⁾ EUT C 229 af 22.9.2006, s. 21.

⁽³⁾ Europa-Parlamentets holdning af 26.9.2006 (endnu ikke offentliggjort i EUT) og Rådets afgørelse af 18.12.2006.

⁽⁴⁾ EFT C 163 af 9.7.2002, s. 1.

multitasking fører til udvikling i læringsorganisationer. Organisationers evne til at identificere kompetencer, mobilisere og anerkende dem og fremme udvikling heraf for alle arbejdstagere danner i denne forbindelse grundlag for nye konkurrencedygtige strategier.

- (9) Ifølge Maastricht-undersøgelsen af erhvervsuddannelse foretaget i 2004 er der en stor kløft mellem det uddannelsesniveau, som nye job kræver, og det uddannelsesniveau, som den europæiske arbejdsstyrke har. Undersøgelsen viser, at mere end en tredjedel af den europæiske arbejdsstyrke (80 millioner arbejdstagere) er lavtuddannede, mens det for 2010 skønnes, at næsten 50 % af de nye job vil kræve kvalifikationer på universitetsniveau, lidt under 40 % uddannelse på gymnasialniveau, og kun ca. 15 % vil være egnede til personer, som udelukkende har en grundskoleuddannelse.
- (10) I Rådets og Kommissionens fælles rapport om arbejdsprogrammet for 2010 vedrørende uddannelses- og erhvervsuddannelsessystemerne, som blev vedtaget i 2004, fremhæves det på ny, at alle borgere skal sikres de kompetencer, de har behov for som led i medlemsstaternes strategier for livslang læring. For at tilskynde og lette reform foreslås det i rapporten, at der udarbejdes fælles europæiske referencer og principper, og at der gives førsteprioritet til rammen for nøglekompetencer.
- (11) I den europæiske ungdomspagt, der optræder som bilag til konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Bruxelles den 22.-23. marts 2005, fremhæves det, at det er nødvendigt at tilskynde til udarbejdelse af et sæt fælles nøglefærdigheder.
- (12) De integrerede retningslinjer for vækst og beskæftigelse for 2005-2008, som Det Europæiske Råd godkendte i juni 2005, tager fuldt ud hensyn til behovet for at udstyre unge med nødvendige nøglekompetencer og for at forbedre uddannelsesniveaet. Retningslinjerne indeholder en opfordring til navnlig at tilpasse systemerne for almen uddannelse og erhvervsuddannelse til de nye kompetencekrav ved at identificere beskæftigelsesbehov og nøglekompetencer nøjere som led i medlemsstaternes reformprogrammer. Retningslinjerne indeholder endvidere en opfordring til at sikre kønsmainstreaming og lige muligheder på alle områder samt til at opnå en gennemsnitlig beskæftigelsesfrekvens for Den Europæiske Union på samlet 70 % og på mindst 60 % for kvinder.
- (13) Denne henstilling bør bidrage til udviklingen af et højt og fremtidsorienteret niveau for almen uddannelse og erhvervsuddannelse, der er afpasset efter behovene i det europæiske samfund, ved at støtte og supplere medlemsstaternes indsats for at sikre, at deres grundlæggende systemer for almen uddannelse og erhvervsuddannelse giver alle unge mulighed for at udvikle nøglekompetencer i et omfang, der ruste dem til voksenlivet og danner grundlag for yderligere uddannelse og arbejdslivet, og at voksne kan udvikle og opdatere deres nøglekompetencer ved hjælp af et omfattende og sammenhængende udbud af

livslang læring. Denne henstilling bør også tilvejebringe en fælles europæisk referenceramme for nøglekompetencer til brug for politiske beslutningstagere, uddannelsesudbydere, arbejdsmarkedsparterne og de lærende selv med henblik på at lette nationale reformer og udveksling af informationer mellem medlemsstaterne og Kommissionen inden for arbejdsprogrammet for 2010 vedrørende uddannelses- og erhvervsuddannelsessystemerne med det formål at nå de aftalte europæiske referenceniveauer. Denne henstilling bør også støtte andre beslægtede politikker, f.eks. beskæftigelses- og socialpolitikken og andre politikker, som vedrører unge.

- (14) Målene for denne henstilling, nemlig at støtte og supplere medlemsstaternes indsats ved at indføre et fælles referencepunkt, som tilskynder og letter nationale reformer og yderligere samarbejde med medlemsstaterne, kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne alene og kan derfor bedre gennemføres på fællesskabsplan; Fællesskabet kan derfor træffe foranstaltninger i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet, jf. traktatens artikel 5. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går henstillingen ikke ud over, hvad der er nødvendigt for at nå disse mål, idet det overlades til medlemsstaterne at gennemføre henstillingen.

HENSTILLER TIL MEDLEMSSTATERNE:

at de udvikler nøglekompetencer til alle som led i deres strategier for livslang læring, herunder deres strategier for at udrydde analfabetisme, og anvender bilagets »Nøglekompetencer for livslang læring — en europæisk referenceramme« (i det følgende benævnt »referencerammen«) som referenceværktøj med henblik på at sikre, at

1. grundlæggende almen uddannelse og erhvervsuddannelse giver alle unge mulighed for at udvikle nøglekompetencerne i et sådant omfang, at de er rustet til voksenlivet, og som danner grundlag for yderligere uddannelse og arbejdslivet.
2. der træffes hensigtsmæssige foranstaltninger for unge, som af personlige, sociale, kulturelle eller økonomiske årsager er uddannelsesmæssigt dårligt stillet og derfor har behov for særlig støtte til at realisere deres uddannelsespotentiale
3. voksne kan udvikle og opdatere deres nøglekompetencer hele livet igennem, og at der navnlig sættes fokus på de målgrupper, som har førsteprioritet i national, regional og/eller lokal sammenhæng, såsom enkeltpersoner med behov for at opdatere deres kundskaber
4. der forefindes hensigtsmæssige infrastrukturer for efter- og videreuddannelse af voksne, herunder lærere og undervisere, godkendelses- og evalueringsprocedurer, foranstaltninger, der skal sikre lige adgang til både livslang læring og til arbejdsmarkedet, samt støtte til lærende, hvor der tages hensyn til voksnes forskellige behov og kompetencer
5. der opnås sammenhæng i voksenundervisningen for den enkelte borger gennem tæt tilknytning til beskæftigelses- og socialpolitikken, kultur- og innovationspolitikken og andre

politikker for unge og samarbejde med arbejdsmarkedsparterne og andre berørte parter.

TAGER TIL EFTERRETNING, AT KOMMISSIONEN HAR TIL HENSIGT:

1. at støtte medlemsstaterne i deres bestræbelser på at udvikle deres systemer for almen uddannelse og erhvervsuddannelse og gennemføre og udbrede denne henstilling bl.a. ved at anvende referencerammen som reference for at lette peer learning og udveksling af eksempler på god praksis, følge op på udviklingen og gøre status over fremskridt i de halvårslige rapporter, der aflægges i forbindelse med arbejdsprogrammet for 2010 vedrørende uddannelses- og erhvervsuddannelsessystemerne
2. at anvende referencerammen som reference til at gennemføre fællesskabsprogrammerne for almen uddannelse og erhvervsuddannelse og sikre, at disse programmer fremmer tilegnelse af nøglekompetencer
3. at fremme udbredt anvendelse af referencerammen i forbindelse med beslægtede fællesskabspolitikker, navnlig i forbindelse med gennemførelsen af beskæftigelses-, ungdoms-, kultur- og socialpolitikken, og skabe flere forbindelser til arbejdsmarkedsparterne og andre organisationer, som arbejder inden for disse områder
4. at vurdere de konsekvenser, som referencerammen får for arbejdsprogrammet for 2010 vedrørende uddannelses- og erhvervsuddannelsessystemerne, og inden den 18. december 2010 aflægge rapport til Europa-Parlamentet og Rådet om de indhøstede erfaringer og følgerne for fremtiden.

Udfærdiget i Bruxelles, den 18. december 2006

På Europa-Parlamentets vegne
Formand
J. BORRELL FONTELLES

På Rådets vegne
Formand
J.-E. ENESTAM

BILAG

NØGLEKOMPETENCER FOR LIVSLANG LÆRING — EN EUROPÆISK REFERENCERAMME**Baggrund og formål**

Da globaliseringen konstant giver Den Europæiske Union nye udfordringer, vil enhver borger få brug for en række nøglekompetencer til på en fleksibel måde at kunne tilpasse sig et internationaliseret samfund i hurtig forandring.

Uddannelse spiller på to områder — socialt og økonomisk — en væsentlig rolle ved at sikre, at Europas borgere erhverver de nøglekompetencer, der er nødvendige, for at de på en fleksibel måde kan tilpasse sig disse forandringer.

Herunder bør der navnlig — ud fra den enkeltes kompetencer — tages hensyn til de lærendes forskellige behov ved at sikre lighed og adgang for grupper, som af personlige, sociale, kulturelle eller økonomiske årsager er uddannelsesmæssigt dårligt stillet og derfor har behov for særlig støtte til at realisere deres uddannelsespotentiale. Eksempler på sådanne grupper er personer uden grundlæggende færdigheder, herunder særligt læse- og skrivefærdigheder, personer, der forlader skolen tidligt, langtidsledige og personer, der vender tilbage til arbejdsmarkedet efter lang tids orlov, ældre, indvandrere og personer med handicap.

I denne forbindelse er hovedformålene med referencerammen:

- 1) at identificere og definere de nøglekompetencer, der er nødvendige for personlig tilfredsstillelse, aktivt medborgerskab, social samhørighed og beskæftigelsesegnethed i et videnbaseret samfund
- 2) at støtte medlemsstaterne i deres arbejde med at sikre, at unge efter grundlæggende almen- og erhvervsuddannelse har udviklet nøglekompetencerne i et sådant omfang, at de er rustet til voksenlivet, og som danner grundlag for yderligere uddannelse og arbejdslivet, og at voksne kan udvikle og opdatere deres nøglekompetencer hele livet igennem
- 3) at frembringe et referenceværktøj på europæisk niveau til brug for politikere, uddannelsesudbydere, arbejdsgivere og de lærende selv med henblik på at fremme nationale og europæiske bestræbelser på at nå fælles mål
- 4) at skabe en ramme for yderligere tiltag på fællesskabsniveau både inden for arbejdsprogrammet for 2010 vedrørende uddannelses- og erhvervsuddannelsessystemerne og fællesskabsprogrammerne for almen og faglig uddannelse.

Nøglekompetencer

Ved kompetencer forstås her en kombination af viden, færdigheder og holdninger, der er bestemt af konteksten. Nøglekompetencer er de kompetencer, ethvert individ har brug for for at opnå personlig udfoldelse og udvikling, blive aktive medborgere, blive integreret socialt og begå sig på arbejdsmarkedet.

Referencerammen omfatter otte nøglekompetencer:

1. Kommunikativ kompetence i modersmålet
2. Kommunikativ kompetence i fremmedsprog
3. Matematisk kompetence og naturvidenskabelig og teknologisk basiskompetence
4. Digital kompetence
5. Læringskompetence
6. Sociale kompetencer og medborgerkompetencer
7. Initiativ og iværksætterånd
8. Kulturel bevidsthed og udtryksevne.

Nøglekompetencerne betragtes som lige vigtige, fordi de alle kan bidrage til et vellykket liv i et videnssamfund. Mange af kompetencerne overlapper og griber ind i hinanden: Aspekter, der er vigtige på ét område, understøtter kompetencer på et

andet område. Kompetencer i de vigtigste basale færdigheder — sprog, læsning, skrivning, talforståelse og informations- og kommunikationsteknologi (ikt) — er et vigtigt grundlag for læring, og at lære at lære understøtter alle læringsituationer. En række begreber, der spiller en rolle i forbindelse med alle otte nøglekompetencer, anvendes igennem hele referencerammen: kritisk tænkning, kreativitet, initiativ, problemløsning, risikovurdering, beslutningstagning og konstruktiv håndtering af følelser.

1. **Kommunikativ kompetence i modersmålet** ⁽¹⁾

Definition:

Den kommunikative kompetence i modersmålet er evnen til at udtrykke og tolke begreber, tanker, følelser, faktiske forhold og meninger mundtligt og skriftligt (lytte, tale, læse og skrive) og til at bruge sproget hensigtsmæssigt og kreativt i alle samfundsmæssige og kulturelle sammenhænge — inden for almen uddannelse og erhvervsuddannelse, på arbejdsmarkedet og i hjemmet og fritiden.

Viden, færdigheder og holdninger, der kræves ved denne kompetence:

Kommunikativ kompetence følger af at lære modersmålet, hvilket i sig selv er forbundet med udviklingen af et individs kognitive evne til at fortolke verden og relatere til andre. Den kommunikative kompetence i modersmålet forudsætter, at et individ har viden om ordforråd, funktionel grammatik og sprogets funktioner. Det omfatter et kendskab til de vigtigste former for verbal interaktion, en række litterære og ikke-litterære stilarter, de vigtigste kendetegn ved forskellige stilarter og sproglige registre og sprogets og kommunikationens variation i forskellige sammenhænge.

Et individ bør have færdigheder til at kommunikere både mundtligt og skriftligt i forskellige kommunikationssituationer og til at iagttage sin egen kommunikation og tilpasse den til de krav, som den givne situation stiller. Denne kompetence omfatter også evnen til at skelne mellem og anvende forskellige teksttyper, at søge efter, indsamle og bearbejde oplysninger, at bruge hjælpemidler og at formulere og udtrykke mundtlige og skriftlige argumenter på en overbevisende måde i forhold til situationen.

En positiv holdning til kommunikation på modersmålet kræver åbenhed over for en kritisk og konstruktiv dialog, forståelse for æstetiske kvaliteter og vilje til at efterstræbe disse samt interesse for at indgå i et samspil med andre. Dette indebærer bevidsthed om sprogets virkning på andre og et behov for at forstå og anvende sproget på en positiv og socialt ansvarlig måde.

2. **Kommunikativ kompetence i fremmedsprog** ⁽²⁾

Definition:

Den kommunikative kompetence i fremmedsprog kræver i alt væsentligt samme færdigheder som den kommunikative kompetence i modersmålet: Den er baseret på evnen til at forstå, udtrykke og tolke begreber, tanker, følelser, faktiske forhold og meninger mundtligt og skriftligt (lytte, tale, læse og skrive) i et passende antal samfundsmæssige og kulturelle sammenhænge (inden for almen uddannelse og erhvervsuddannelse, på arbejdsmarkedet og i hjemmet og fritiden) alt efter ønsker eller behov. Kommunikation i fremmedsprog kræver desuden færdigheder som f.eks. formidling og forståelse af andre kulturer. Graden af beherskelse vil variere mellem de fire færdigheder (lytte, tale, læse og skrive), også fra sprog til sprog og alt efter individets sociale og kulturelle baggrund, miljø, behov og/eller interesser.

Viden, færdigheder og holdninger, der kræves ved denne kompetence:

Kompetence i et fremmedsprog kræver viden om ordforråd og funktionel grammatik og kendskab til de vigtigste former for verbal interaktion og sproglige registre. Viden om samfundets sædvaner og det kulturelle aspekt ved sproget og sprogets variation er vigtig.

⁽¹⁾ I forbindelse med Europas flerkulturelle og flersprogede samfund anerkendes det, at modersmålet ikke i alle tilfælde er et officielt sprog i den pågældende medlemsstat, og at evnen til at kommunikere på et officielt sprog er en forudsætning for at sikre et individs fulde deltagelse i samfundet. I nogle medlemsstater kan modersmålet være et af flere officielle sprog. Foranstaltninger angående sådanne situationer og anvendelse af definitionen derefter henhører under de enkelte medlemsstater under hensyn til deres specifikke behov og omstændigheder.

⁽²⁾ Det er vigtigt at erkende, at mange europæere lever i tosprogede eller flersprogede familier og samfund, og at det officielle sprog i det land, hvor de bor, måske ikke er deres modersmål. For disse grupper kan denne kompetence vedrøre et officielt sprog snarere end et fremmedsprog. Deres behov for samt motivation og sociale og/eller økonomiske årsager til at udvikle denne kompetence til støtte for deres integration vil afvige fra f.eks. personer, der lærer et fremmedsprog til brug på rejser eller i deres arbejde. Foranstaltninger angående sådanne situationer og anvendelse af definitionen derefter henhører under de enkelte medlemsstater under hensyn til deres specifikke behov og omstændigheder.

Til de vigtigste færdigheder inden for kommunikation i fremmedsprog hører evnen til at forstå talt sprog, indlede, føre og afslutte en samtale og læse, forstå og udfærdige tekster, der svarer til individets behov. Et individ bør også være i stand til at bruge hjælpemidler korrekt og lære sprog uformelt som led i livslang læring.

En positiv holdning omfatter forståelse af kulturel mangfoldighed og interesse for og nysgerrighed over for sprog og interkulturel kommunikation.

3. Matematisk kompetence og naturvidenskabelig og teknologisk basiskompetence

Definition:

- A. Den matematiske kompetence er evnen til at udvikle og anvende matematisk tankegang med henblik på at løse problemer i dagligdagen. Idet der bygges på god regnefærdighed, er vægten på processen og aktiviteten og på viden. Den matematiske kompetence kræver — i forskellig grad — evne og vilje til at anvende matematiske tankegange (logisk og rumlig tænkning) og udtryksformer (formler, modeller, figurer, diagrammer/kurver).
- B. Den naturvidenskabelige kompetence er evnen og viljen til at anvende den viden og de metoder, der bruges til at forklare naturen, til at stille spørgsmål og drage konklusioner på grundlag af erfaringer. Den teknologiske kompetence er anvendelsen af denne viden og disse metoder til at finde svar på menneskets ønsker eller behov. Kompetence inden for naturvidenskab og teknologi kræver forståelse af de ændringer, der opstår som følge af menneskets aktiviteter, og ansvarsbevidsthed som borger.

Viden, færdigheder og holdninger, der kræves ved denne kompetence:

- A. Matematisk kompetence kræver grundlæggende viden om tal, måleenheder og strukturer, grundlæggende operationer og grundlæggende matematiske udtryksformer og forståelse af matematiske begreber og bevidsthed om de spørgsmål, matematikken kan levere svar på.

Et individ bør have færdigheder til at anvende matematiske grundprincipper og processer i hverdagssituationer i hjemmet og på arbejdsmarkedet og til at forstå og vurdere argumentationskæder. Et individ bør være i stand til at ræsonnere matematisk, forstå matematiske beviser og bruge matematikkens sprog og til at anvende passende hjælpemidler.

En positiv holdning til matematik er baseret på respekt for sandheden og vilje til at søge årsager og vurdere gyldigheden.

- B. Inden for naturvidenskab og teknologi omfatter de væsentlige kompetencer viden om naturens grundprincipper, de videnskabelige grundbegreber, principper og metoder, teknologi og teknologiske produkter og processer samt forståelse af naturvidenskabens og teknologiens effekt på det naturlige miljø. Disse kompetencer bør sætte individet i stand til bedre at forstå fremskridtene, begrænsningerne og risiciene ved videnskabelige teorier, anvendelser og teknologier i samfundet i almindelighed (med hensyn til beslutningstagning, værdier, etik, kultur osv.).

Færdighederne omfatter evnen til at anvende og betjene teknologiske redskaber og maskiner og videnskabelige data til at nå et mål eller til at træffe en afgørelse eller drage en konklusion på et underbygget grundlag. Et individ bør også være i stand til at genkende de væsentlige kendetegn ved en videnskabelig undersøgelse og til at fremstille konklusionerne og de argumenter, der ligger til grund.

Denne kompetence forudsætter en holdning præget af kritisk forståelse og nysgerrighed, interesse for etiske spørgsmål og respekt både for sikkerhed og bæredygtighed, navnlig med hensyn til videnskabelige og teknologiske fremskridt i forhold til individet selv, familien, samfundet og globale spørgsmål.

4. Digital kompetence

Definition:

Den digitale kompetence omfatter en sikker og kritisk brug af informationssamfundets teknologier (IST) til arbejde, fritid og kommunikation. Den understøttes af basale færdigheder i ikt: brugen af en computer til at hente, vurdere, lagre, producere, præsentere og udveksle oplysninger og til at kommunikere og deltage i samarbejdsnet via internet.

Viden, færdigheder og holdninger, der kræves ved denne kompetence:

Den digitale kompetence kræver grundig forståelse af og viden om arten af og mulighederne ved IST i dagligdagen og den rolle, IST kan spille i privatlivet, samfundslivet og arbejdslivet. Det omfatter de vigtigste computerapplikationer, f. eks. tekstbehandling, regneark, databaser, informationslagring og -håndtering, og forståelse af mulighederne samt potentielle risici ved internet og elektronisk kommunikation (e-mail, netværktøjer) til arbejde, fritid, informationsudveksling og samarbejdsnet, læring og forskning. Et individ bør også forstå, at IST kan understøtte kreativitet og innovation, og være klar over problematikken omkring gyldigheden og pålideligheden af de tilgængelige oplysninger samt omkring de juridiske og etiske principper for interaktiv brug af IST.

Af færdigheder kræves bl.a. evne til at søge, indsamle og bearbejde oplysninger og bruge dem kritisk og systematisk, vurdere deres relevans og sondre mellem det virkelige og det virtuelle og samtidig erkende forbindelser. Et individ bør have færdigheder til at bruge værktøjer til at producere, præsentere og forstå sammensatte oplysninger og til at skaffe sig adgang til, søge i og anvende internetbaserede tjenester. Et individ bør også kunne anvende IST til at understøtte kritisk tænkning, kreativitet og innovation.

Brug af IST kræver en kritisk og reflekterende holdning til de tilgængelige oplysninger og en ansvarlig brug af de interaktive medier. Interesse for at tage del i fællesskaber og netværk i kulturelt, socialt og/eller erhvervmæssigt øjemed understøtter også denne kompetence.

5. Læringskompetence

Definition:

Læringskompetencen — »at lære at lære« — er evnen til at påbegynde og fortsætte en læreproces, at planlægge egen læring, bl.a. gennem en effektiv styring af tid og information, både individuelt og i grupper. Denne kompetence forudsætter bevidsthed om egen læreproces og egne læringsbehov, viden om de foreliggende muligheder og evne til at overvinde forhindringer for at sikre en vellykket læring. Denne kompetence består i at kunne erhverve, bearbejde og tilegne sig ny viden og nye færdigheder og søge og bruge vejledning. Læringskompetencen indebærer, at den lærende bygger videre på tidligere læring og livserfaringer for at udnytte og anvende viden og færdigheder i forskellige sammenhænge: i hjemmet, på arbejdsmarkedet og inden for almen uddannelse og erhvervsuddannelse. Motivation og selvtillid er afgørende for et individs kompetence.

Viden, færdigheder og holdninger, der kræves ved denne kompetence:

Når læring er rettet mod bestemte arbejds- eller karrieremål, bør et individ have viden om de kompetencer, den viden, de færdigheder og de kvalifikationer, der kræves i den forbindelse. Læringskompetencen kræver altid, at et individ kender og forstår sine foretrukne læringsstrategier, de stærke og svage sider ved sine færdigheder og kvalifikationer, og at det er i stand til at lede efter de disponible uddannelsesmuligheder og den relevante vejledning og/eller støtte.

Læringskompetence kræver først og fremmest færdigheder til at erhverve de vigtigste basale færdigheder som læsning og skrivning, talforståelse og ikt-færdigheder, som er en forudsætning for den videre læring. På grundlag af disse færdigheder bør et individ være i stand til at opsøge, erhverve, bearbejde og tilegne sig ny viden og nye færdigheder. Det kræver en effektiv forvaltning af ens lære-, karriere- og arbejdsmodeller, navnlig evne til at lære fortløbende, koncentrere sig i længere tid og reflektere kritisk over læringsformål og læringsmål. Et individ bør være i stand til at afsætte tid til at lære selvstændigt og med selvdisciplin, men også til at arbejde sammen med andre som led i læreprocessen, drage fordel af en uensartet gruppe og dele det lærte. Et individ bør ligeledes være i stand til at planlægge sin egen læring, at evaluere sit arbejde og til at søge rådgivning, information og bistand, når det er nødvendigt.

En positiv holdning kræver motivation og selvtillid til at påbegynde læring og gennemføre den med succes hele livet igennem. En holdning rettet mod problemløsning fremmer både selve læreprocessen og et individs evne til at overvinde forhindringer og håndtere forandringer. Et ønske om at bruge tidligere læring og livserfaringer og nysgerrighed efter at finde læremuligheder og anvende læring i forskellige livssammenhænge er vigtige bestanddele af en positiv holdning.

6. Sociale kompetencer og medborgerkompetencer

Definition:

Disse kompetencer — personlige, interpersonelle, interkulturelle, sociale og medborgerlige — dækker alle former for adfærd, der rustet et individ til at deltage effektivt og konstruktivt i samfundslivet og arbejdslivet, særlig i mere og mere heterogene samfund, og til i givet fald at løse konflikter. Medborgerkompetence gør et individ i stand til at tage fuld del i samfundslivet som aktør i kraft af sin viden om samfundsmæssige og politiske begreber og strukturer og vilje til en aktiv og demokratisk deltagelse.

Viden, færdigheder og holdninger, der kræves ved denne kompetence:

- A. Social kompetence er forbundet med personligt og socialt velfærd, hvilket kræver forståelse af, hvordan et individ kan sikre optimal fysisk og åndelig sundhed, herunder som en ressource for en selv, ens familie og ens umiddelbare sociale miljø, og viden om, hvordan en sund livsstil kan bidrage hertil. For vellykkede interpersonelle og sociale relationer er det vigtigt at forstå de bredt accepterede adfærdsmønstre og vaner i forskellige samfund og miljøer (f.eks. på arbejdsmarkedet). Det er også vigtigt at være bekendt med basisbegreberne vedrørende individer, grupper, erhvervsorganisationer, ligestilling og ikke-forskelsbehandling, samfund og kultur. Det er vigtigt at forstå de europæiske samfunds flerkulturelle og socioøkonomiske dimensioner og samspillet mellem den nationale kulturelle identitet og den europæiske identitet.

Nøglefærdigheder inden for denne kompetence består i evnen til at kommunikere konstruktivt i forskellige miljøer, at udvise tolerance, at udtrykke og forstå forskellige synspunkter, at forhandle på en tillidsvækkende måde og at føle empati. Et individ bør være i stand til at klare stress og frustration, til at ytre disse på en konstruktiv måde og til at sondre mellem privatliv og arbejdsliv.

Kompetencen er holdningsmæssigt baseret på samarbejde, gennemslagskraft og integritet. Et individ bør have interesse for socioøkonomisk udvikling og interkulturel kommunikation og bør forstå værdien af forskelle, have respekt for andre og være rede til både at overvinde fordomme og gå på kompromis.

- B. Medborgerkompetence er baseret på viden om begreberne demokrati, retfærdighed, lighed, medborgerskab og borgerrettigheder, herunder hvordan de kommer til udtryk i EU's charter om grundlæggende rettigheder og internationale erklæringer og hvordan de anvendes af forskellige institutioner på lokalt, regionalt, nationalt, europæisk og internationalt plan. Den omfatter viden om nutidige begivenheder samt de vigtigste begivenheder og tendenser i den nationale historie, den europæiske historie og verdenshistorien. Desuden bør der udvikles bevidsthed om de sociale og politiske bevægelseres mål, værdier og strategier. Viden om europæisk integration og om EU's strukturer, hovedmål og værdier er også vigtig, ligesom bevidsthed om mangfoldighed og kulturel identitet i Europa.

Færdighederne inden for medborgerkompetence vedrører evnen til at begå sig med andre i det offentlige rum og at udvise solidaritet og vise interesse for at løse problemer i lokalsamfundet og det bredere samfund. Dette indbefatter såvel kritisk og kreativ refleksion og konstruktiv deltagelse i aktiviteter i fællesskabet og naboskabet, som beslutningstagning på alle niveauer fra det lokale plan til det nationale og europæiske plan, særlig ved at deltage i valg.

Fuld respekt for menneskerettighederne, herunder lighedsprincippet som et grundlag for demokratiet, anerkendelse og forståelse af forskelle mellem forskellige religiøse eller etniske gruppers værdisystemer er forudsætningen for en positiv holdning. Dette indebærer, at man viser både sit tilhørsforhold til det sted, man bor, sit land, EU og Europa i almindelighed og til verden og at være rede til at deltage i den demokratiske beslutningsproces på alle niveauer. Det indebærer også, at man udviser ansvarsfølelse samt forståelse og respekt for de fælles værdier, som er nødvendige for at sikre samhørighed i samfundet, f.eks. respekt for de demokratiske principper. En konstruktiv deltagelse omfatter også medborgeraktiviteter, støtte til social mangfoldighed og samhørighed og bæredygtig udvikling og parathed til at respektere andres værdier og privatliv.

7. Initiativ og iværksætterånd

Definition:

Initiativ og iværksætterånd er evnen til at føre idéer ud i livet. Begrebet omfatter kreativitet, innovation og risikotagning og evne til at planlægge og forvalte projekter for at nå bestemte mål. Det er et aktiv for individet, ikke blot i dagligdagen i hjemmet og samfundet, men også på arbejdspladsen, det hjælper individet med at være bevidst om sin arbejdsmæssige kontekst og ruste det til at udnytte muligheder. Det er grundlaget for de mere specifikke færdigheder og den mere specifikke viden, som individet har brug for for at starte eller bidrage til samfundsmæssige eller erhvervmæssige aktiviteter. Det bør omfatte bevidsthed om etiske værdier og fremme god ledelse.

Viden, færdigheder og holdninger, der kræves ved denne kompetence:

Den nødvendige viden omfatter evnen til at erkende mulighederne for personlige, erhvervmæssige og/eller forretningsmæssige aktiviteter, herunder de »større sammenhænge«, som borgerne lever og arbejder i, f.eks. en bred forståelse af de økonomiske mekanismer og de muligheder og udfordringer, som en arbejdsgiver eller en organisation står overfor. Et individ bør desuden være klar over virksomhedens etiske indstilling og vide, at de kan fungere som forbillede gennem retfærdig handel eller en social indstilling.

Færdighederne omfatter en proaktiv forvaltning af projekter (herunder f.eks. evnen til at planlægge, organisere, forvalte, lede og delegere, analysere, kommunikere, afrapportere, evaluere og registrere), effektiv repræsentation og forhandling og evnen til at arbejde både individuelt og i grupper. Det er vigtigt at kunne bedømme og identificere egne stærke og svage sider og at kunne vurdere risici og være rede til i givet fald at påtage sig risiko.

En iværksætterholdning er kendetegnet ved initiativ, en proaktiv indstilling, uafhængighed og innovation både i privatlivet, samfundslivet og arbejdslivet. Hertil hører også motivation og beslutsomhed til at nå mål, hvad enten der er tale om personlige eller fælles mål, herunder arbejdsrelaterede mål.

8. **Kulturel bevidsthed og udtryksevne**

Definition:

Anerkendelse af vigtigheden af kreativt at kunne udtrykke idéer, erfaringer og følelser i forskellige medier, herunder musik, udøvende kunstarter, litteratur og visuel kunst.

Viden, færdigheder og holdninger, der kræves ved denne kompetence:

Kulturel viden forudsætter bevidsthed om den lokale, nationale og europæiske kulturarv og dennes stilling i verden. Begrebet omfatter basal viden om kulturelle hovedværker, herunder den populære samtidskultur, som en vigtig del af menneskets historie. Det er vigtigt at forstå den kulturelle og sproglige mangfoldighed i Europa og andre dele af verden og behovet for at bevare den og æstetiske faktorerens betydning i dagligdagen.

Færdighederne omfatter både anerkendelse og udtryk: at kunne anerkende og nyde kunstværker og fremførelser samt at kunne udtrykke sig i forskellige medier ved anvendelse af ens medfødte egenskaber. Til færdighederne hører også evnen til at sammenholde sine egne kreative og ekspressive opfattelser med andres og til at erkende økonomiske muligheder ved en kulturel aktivitet og føre dem ud i livet. Kulturel udtryksevne er afgørende for udviklingen af kreative færdigheder, som kan overføres til en række erhvervsmæssige sammenhænge.

En god forståelse af ens egen kultur og en fornemmelse af identitet kan danne grundlag for en åben holdning til og respekt for mangfoldigheden i kulturelle udtryk. En positiv holdning omfatter også kreativitet og vilje til at udnytte æstetiske muligheder gennem kunstnerisk udfoldelse og deltagelse i kulturlivet.
